

## ÇOCUKLARDA PROBLEM ÇÖZMENİN GELİŞİMİ

### AİLELERE ÖNERİLER

**1. Çocuğunuzu cesaretlendirin:** Bir sorunla karşılaştığında çözüm yolu bulması için çocuğunuzu cesaretlendirin ve onu konu hakkında düşünmesi için teşvik edin.

**2. Sorunu kesinlikle siz çözmeyin:** Çocuğunuzun sorununu sürekli siz çözerseniz, ileride bu konuda sıkıntı yaşayacak ve çoğu zaman da bu problemlerle baş edemeyecektir. Bu nedenle kendi kendine çözüm bulması için fırsat verin. Gerekliğinde yardıma hazır olduğunuzu belirtmekten çekinmeyin.

**3. Küçük sorumluluklar verin:** Kendine güveni olan çocuk sorunlarla baş ederken daha rahat olur. Bu nedenle ona ev içinde küçük sorumluluklar vererek kendi-ne olan güveni artırmaya çalışın.



**4. Düşüncelerini sorun:** Fikirlerini özgürce belirtebilen bir çocuk, sorun çözerken kendi kararlarının önemini anlayabilecek ve bu doğrultuda hareket edecektir. Bu nedenle her zaman çocuğunuzun fikirlerini sorun ve neden böyle düşündüğünü anlama-ya çalışın.

**5.Farklı konularda kitap okuyun ya da film izleyin:** Çocuğunuza kitapta ya da filmde olan karakterlerle ilgili sorular sorun. Örneğin; kitaptaki karakter bir sorun-la karşılaşmıştır, siz de çocuğunuza “Eğer, sen onun yerinde olsaydın ne yapardın?” diye sorabilirsiniz. Böylece ona farklı sorunlar hakkında düşünme fırsatı vermiş olursunuz. Her yaştan çocuğun izlemesi gereken en iyi filmleri bularak çocuğunuza izletin.

**6.Çeşitli yollar öğretin:** Ona çözümü hazır olarak sunmak yerine bir sorun-la nasıl baş edilmesi gerektiği konusunda bilgi verin. Bu durumu farklı örneklerle anlatmaya çalışın.



## ÇOCUKLARDA PROBLEM ÇÖZME BROŞÜRÜ

## PROBLEM NEDİR?

Problem, ulaşılmak istenen sonuca ulaşmayı zorlaştıran veya engelleyen direnç unsurlarına denir. Problemin ortaya çıkması, gerçek sonucun beklenen sonuçtan farklı olmasından kaynaklanır.



## PROBLEM ÇÖZME SÜRECİ VE YÖNTEMLERİ

Günlük yaşantıda aşılması gereken bazı güçlüklerle, problemlerle, engellerle karşılaşılır ve bunların aşılması için bazı problem çözme yolları denenir. İnsanların enerjilerinin ve zamanlarının çoğu problem çözme ve karar verme süreçlerine gider.

Problem, hazır, anlık çözüm tepkilerimizin olmadığı herhangi bir durumken, çözüm farklı fikirler ya da olası çözümler arasında seçim yapmak eylemidir.

Problem çözme, bir sorunu çözmek için önceki yaşantılar aracılığı ile öğrenilen kuralların basit biçimde uygulanmasının ötesine giderek yeni çözüm yolları bulabilme olarak da tanımlanabilir.

Problemler karşısında insanların farklı tepkileri olabilmektedir.

Probleme iyi bir çözüm yolu bulmak, başka deyişle karar vermek yerine problemi görmezden gelmek, problemin kendiliğinden yok olmasını ya da çözümlenmesini ummak, başkalarının o problemi çözmesini beklemek, karar vermeyi ertelemek, sorumluluğu başkaları üzerine atmak gibi yolların denendiği bilinmektedir.



Problem çözme, bilişsel becerilerin yanı sıra duyuşsal ve davranışsal özellikleri de içeren oldukça karmaşık bir süreçtir. Bunun yanında problem çözme, bireyin psikolojik uyumu kendine güveni, iletişim becerilerinin etkililiği ve karar verme stilleri ve akademik ve sosyal özsaygı ile yakından ilişkilidir.

Etkili olan ve olmayan problem çözme yolları yaşantılar sonucu öğrenilir.

Etkili problem çözme problemin doğru tanımlanması, ilgili bilgilerin toplanması, çözüm seçeneklerinin belirlenmesi ve en uygun olan seçeneğin seçilerek uygulanması ile gerçekleşmektedir.

### 8 basamakta karar verme becerileri ile problem çözme becerileri

- 1- Bireyin kendisinin ve diğerlerinin duygularının farkına varması,
- 2- Konuyu ya da problemi tanımlaması,
- 3-Hedefleri belirlemesi ve seçmesi
- 4-Alternatif çözümler oluşturması,
- 5-Olası sonuçları gözden geçirmesi en iyi bulunan çözümü seçmesi
- 6- Hareket planını oluşturması ve engeller için son kontrolü yapması,
- 7-Problemin farkında olması ve geleceğe dönük karar alabilmesi
- 8-Problem çözmek için bu bilgileri kullanmasıdır.

## Problem çözme becerisi nasıl kazanılır?

Çocuklarımızın kendi sorunlarını çözebilme yetenekleri-ne sahip olması hem sosyal hem de psikolojik gelişimlerinde büyük rol oynuyor. Erken yaşlardan itibaren bu beceriyi sahip olan çocukların sorunların üstesinden daha kolay gelebildiklerini ve daha az kaygı yaşadıkları görülmüştür. Bu noktada ebeveyn olarak bize düşen görev ise çocuklarımıza iyi bir rol model olabilmektir.

Biz öğretmeden çocuklarımızdan bu özelliklere göre davranmalarını beklememek gerekiyor. Peki, ne yapmalıyız?

### Çözümün sadece parçası olun

Yapılan araştırmalarda anne-babalar olarak, çocuklarımızın bu becerilerinin gelişiminde çözümün tamamı değil sadece bir parçası olmamız gerektiğinin altı çiziliyor.

### Midesi ve başı ağrıyorsa...

Problem çözme becerisi daha zayıf olan çocuklar zor görünen durumlardan kaçabiliyor.

Çözüm üretemeyeceğini düşünen çocukta aynı zamanda kaygı düzeyi artıyor, baş ağrısı, mide bulantısı gibi şikâyetler de görülebiliyor

### Farklı seçenekleri olduğunu gösterin

Çocuğa, uygulayabileceği farklı seçeneklerinin de olduğunu öğretmek gerekiyor. Unutmamamız gereken çocuklar günlük hayatta karşılaşılan problemleri çözebilmek için gerekli sosyal becerileri büyürken kazanıyorlar.

### Aşırı koruyucu ya da baskıcı olmayın

Araştırmalara göre, aşırı koruyucu ve aşırı baskı ve disiplinli olmak çocuklarda problem çözme becerilerinin gelişmesini engelliyor. Tam tersine demokratik ebeveyn tutumlarının ise çocuklarda problem çözme becerilerinin gelişmesine katkı sağladığı belirtiliyor.